

## Eessõna

Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava (KMAK) 2022–2025 kirjeldab sõjalise riigikaitse arengueesmärke ja nende saavutamiseks kuluvaid ressursse. Arengukava koostamisel lähtutakse riigikaitse arengukavast 2017-2026, koostatava riigikaitse arengukava 2021–2030 ettevalmistamise käigus antud Kaitseväe juhataja sõjalisest nõuandest ning NATO väevõime-eesmärkidest.

Kaitseministeeriumi 4-aastane arengukava tagab, et riigikaitse arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamiseks ollakse planeeritud ajaraamis. Riigikaitse investeringute fookuses on jätkuvalt reaalset mehitatud ja komplekteeritud lahinguvõimelised üksused, mis on usaldusväärse eelhoiatuse alusel võimalikult lühikese eettetamistega valmis koos liitlastega ohule reageerima. Uus arengukava viib lõpule eelmises arengukavas (2021–2024) alustatud arendused ning lisab juurde uued.

### Perioodi peamised arendused on järgmised:

- vahetatakse välja relvastust – saabuvad uued käsituli relvad, kuulipildujad, tankitõrjeraketikompleksid, tankitõrje granaadiheitjad, snaipipüssid, miinipildujad;
- võetakse kasutusele liikursuurtükid, meremiinid ja rannakaitse süsteem;
- lisaks juba mitmetele täielikult varustatakse üksustele saavad selle arengukavaga kogu ulatuses varustatud tagalapataljonid, pioneeripataljonid, sõjaväepolitsei kompanii;
- alustatakse maakaitse struktuuri reorganiseerimisega;
- soetatakse transpordivahendeid;
- arendatakse olulisel määral Kaitseväe keskset juhtimisvõimet, paraneb olukorrateadlikkus, sh NATO nõuetele vastava mereseire osas ning arendatakse taktikalisi sidesüsteeme, mh koostöövõimelisenä liitlastega;
- parandatakse individuaaltaseme kaitset (killu- ja kuulivestid, öövaatlusseadmed, dekontamineerimisvahendid);
- soetatakse lasermatkeseadmed, mis võimaldavad piiratud väljaõppetingimustes kompaniitasemel üksustel realistlikult ja tõhusalt kokku harjutada ning soetatakse muid simulatsioonisüsteeme, mis võimaldavad väljaõpet teha kulu- ja ajasäästlikumalt;
- arendatakse lõpuni mõlema brigaadi modulaarne välihaiglahendus, tagatakse meditsiinitoetus pataljoni tasemeni.

Endiselt pööratakse tähelepanu piisavate laskemoonavarude tagamisele. Aastatel 2022–2025 investeeritakse laskemoona 135 mln eurot, millele omakorda lisandub täiendavalt riigi kaitseinvesteringute programmi iga-aastased vähemalt 20 miljonit eurot. Lisaks toetavad sõjaaja laskemoonavarude täiendamist suures mahus Ameerika Ühendriigid.

Luure ning eelhoiatuse valdkondade arendamiseks investeeritakse käesoleva arengukava raames nii Kaitseväeluure kui Välisluureameti tegevustesse.

### Uue arengukava raames teostatavad suuremad taristuprojektid on järgmised:

- Sõja- ja katastroofimeditsiini keskus ja Lahingukool;
- Kaitseliidu taristu arendused;
- Rahumäe taristu arendused;
- Paldiski ja Ämari tootlustuskompleks;
- Lahingumoonahoidlad;
- Ämari lennuraja kaasajastamine;
- Vahipataljoni kasarm Paldiskis.

Sõjaliste võimete arendamise keskseks osaks on inimesed. Möödunud aastal kasvas Kaitsevägi 147 tegevväelase võrra kokku 3655 tegevväelaseni. 2020. aastal oli tegevväelaste keskmine palk 30% üle Eesti keskmise – see palgatase on tagatud ka aastatel 2022–2025 võimaldamaks sõjaliste võimete arendamisega seotud värbamisesmärkide täitmist.

Kaitseliidu iga-aastane tegevustoetus ulatub 2025. aastal 44,1 miljoni euroni, millele lisanduvad maakaitseüksustele tehtavad hanked. 2024. ja 2025. aasta väiksem eelarve võrreldes eelnevate aastatega on seotud taristu arenduste varasemaks toomisega, kus aastate 2024 ja 2025 taristu arendused ning summad on tõstetud aastatesse 2022 ja 2023. Jätkatakse põhimõttega, et Kaitseliidu põhjal formeeritavatele maakaitseüksuste varustamine toimub samaväärselt sarnaste ülesannetega Kaitseväe üksustega. Käesoleva arengukava raames alustatakse Kaitseliidu panuse suurendamist maakaitse üksustesse.

Lisaks sõjalise kaitse arendamisele näeb arengukava ette vahendid teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamiseks, samuti toetusi Eesti kaitsetööstussektorile, mille aastane kogumaht on 800 000 eurot. Jätkub isamaalise hariduse programm ning koolides toimuva riigikaitseõpetuse toetamine. Ajateenistusse kutsutavate isikute kõrval on oluline ajateenistusest väljalangevuse vähendamine. 2020. aastal langes väljalangevus ajateenistusest rekordiliselt madalale alla 6% tasemele.

Jätkub Eesti, Läti ja Taani töö mitmerahvuselise Põhjadiviisi staabis. Jätkub kahe- ja mitmepoolsete koostööprojektide ning ühisrahastusprojektides osalemise ja abi koordineerimine Ukraina, Gruusia ja Afganistani suunal.

Liitlaste kohalolek Eestis tagatakse jätkuvalt erinevate koostööinitsiatiivide kaudu. Tapal jätkab liitlaste lahingugrupp (NATO enhanced Forward Presence – eFP), mille raamriik on Suurbritannia ja teisteks osalisriikideks roteeruvad Prantsusmaa ja Taani. Ämari lennubaasist jätkub 365/24/7 põhimõttel liitlaste õhuturbe missioon (NATO's Baltic Air Policing - BAP). NATO üksuste vastuvõtmist, toetust ja õppuste läbiviimist Eesti territooriumil aitab toetada NATO staabielement (NATO Force Integration Unit – NFIU).

Eesti jätkb osalemist NATO, EL-i, ÜRO ning USA ja Prantsusmaa tahtekoalitsiooni rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel Aafrikas, Lähis-Idas, Iraagis, Afganistanis ja Vahemerel kokku keskmiselt 116 kaitsevaelasega aastas. Valmidusüksustes – NATO reageerimisvägedes (NRF) ja Ühendkuningriigi juhitud ühendekspeditsiooniväes (JEF) –

## KMAK 2022–2025 EESSÕNA

ning ÜRO, NATO, EL-i või nende liikmesriikide võimalikel operatsioonidel esmakordseks osalemiseks on valmiduses kuni 284 kaitseväelast.

Kaitseministeeriumi 4-aastane arengukava tagab, et kaitsevägi on rohkem lahinguvalmis, astume olulise sammu lähemale riigikaitse arengukavas 2017–2026 püstitatud eesmärkide saavutamisele ning jätkub kollektiivkaitse ja sõjaline koostöö.